

Trh práce a politika zaměstnanosti

Nedokonale konkurenční trh práce

Zuzana Hrdličková

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

Charakteristika:

- ▶ Trh práce je méně pružnější než trh s výrobky a službami.
- ▶ Na trh práce vstupuje vláda, která na trhu intervenuje
- ▶ Také zde působí zvláštní skupiny či sdružení známé pod názvem odbory
- ▶ Existují velké rozdíly v pracích i mzdách a řada jiných faktorů

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.1 Segmentace trhu:

Je ve skutečnosti rozdělen tedy segmentován na celou řadu dílčích trhů, které jsou do značné míry navzájem nekonkurenční ve smyslu substituce jedné práce prací jinou

Rozlišujeme:

- ▶ segmentaci profesí
- ▶ segmentaci odvětví
- ▶ segmentaci geografickou

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

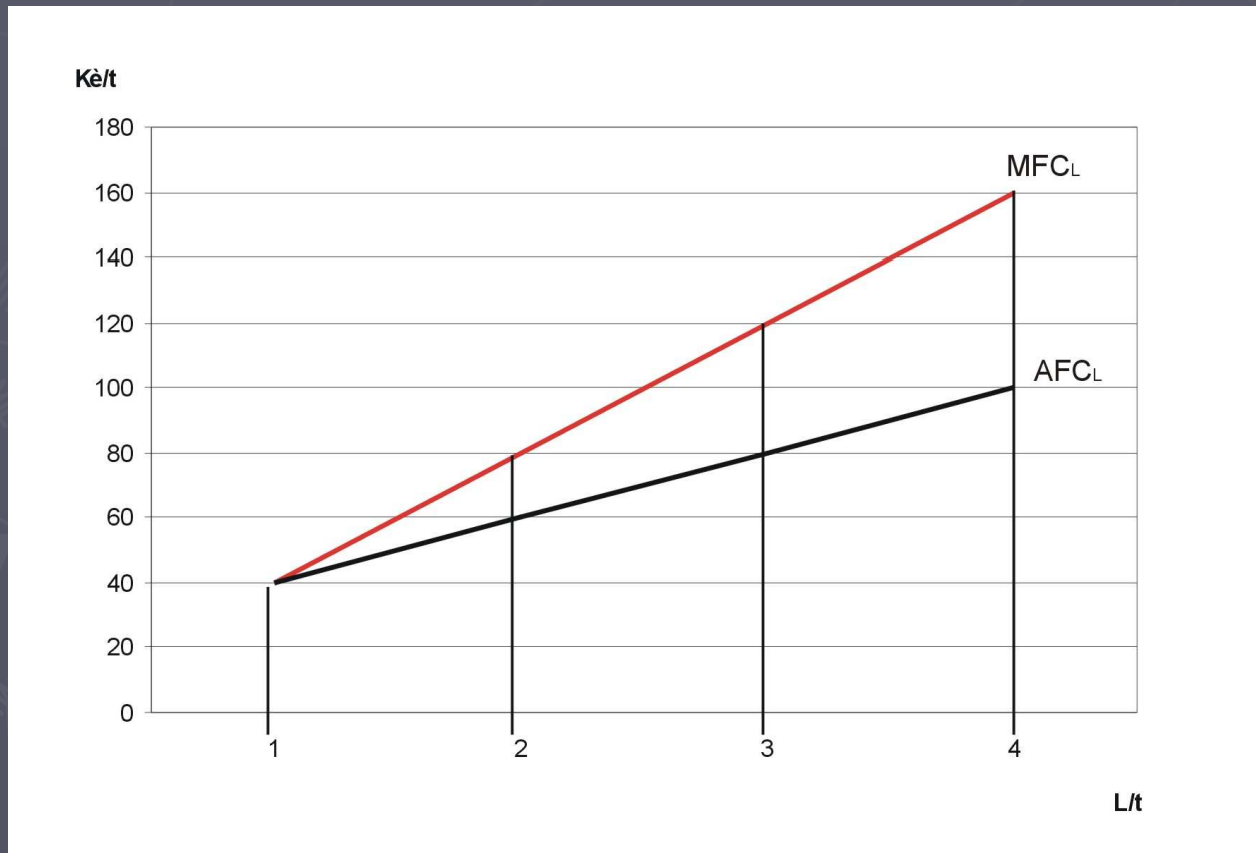
2.2 Poptávka na nedokonale konkurenčním trhu práce:

rozlišujeme tři případy nedokonalé konkurence:

- ▶ **monopson**
- ▶ **oligopson**
- ▶ **monopsonistická konkurence**

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.2 Poptávka na nedokonale konkurenčním trhu práce:

Vztah mezních a průměrných nákladů

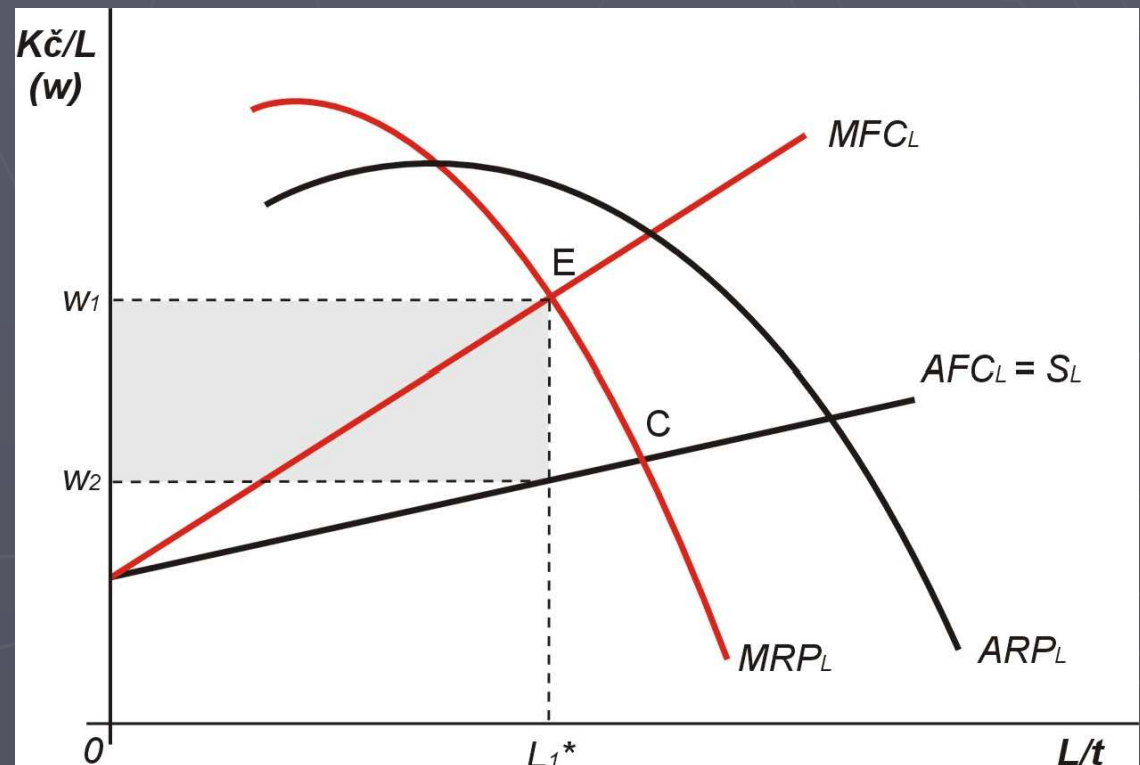
2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.2 Poptávka na nedokonale konkurenčním trhu práce:

2.2.1 Volba optimálního množství práce v krátkém období

MONOPSON:

Na trhu práce, na němž vystupuje pouze jeden kupující, tzn. Monopson, jsou mzda a zaměstnanost nižší, než na trhu práce konkurenčním.

Určení optimálního množství práce a mzdové sazby v případě, kdy je firma cenovým tvůrcem

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.2 Poptávka na nedokonale konkurenčním trhu práce:

2.2.2 Volba optimálního množství práce v dlouhém období

Jestliže může firma kupující práci její cenu ovlivnit, vzniká potřeba upravit pravidlo nejnižších nákladů $MPL/w = MPK/r$

Zlaté pravidlo maximalizace zisku:

$$\frac{MRP_L}{MFC_L} = \frac{MRP_K}{MFC_K} = 1$$

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.3 Odbory na trhu práce:

Odbory jsou sdruženími, která si pracovníci zakládají k obhajobě a prosazování svých zájmů.

2.3.1 Prosazování monopolní síly odborových svazů na trhu práce:

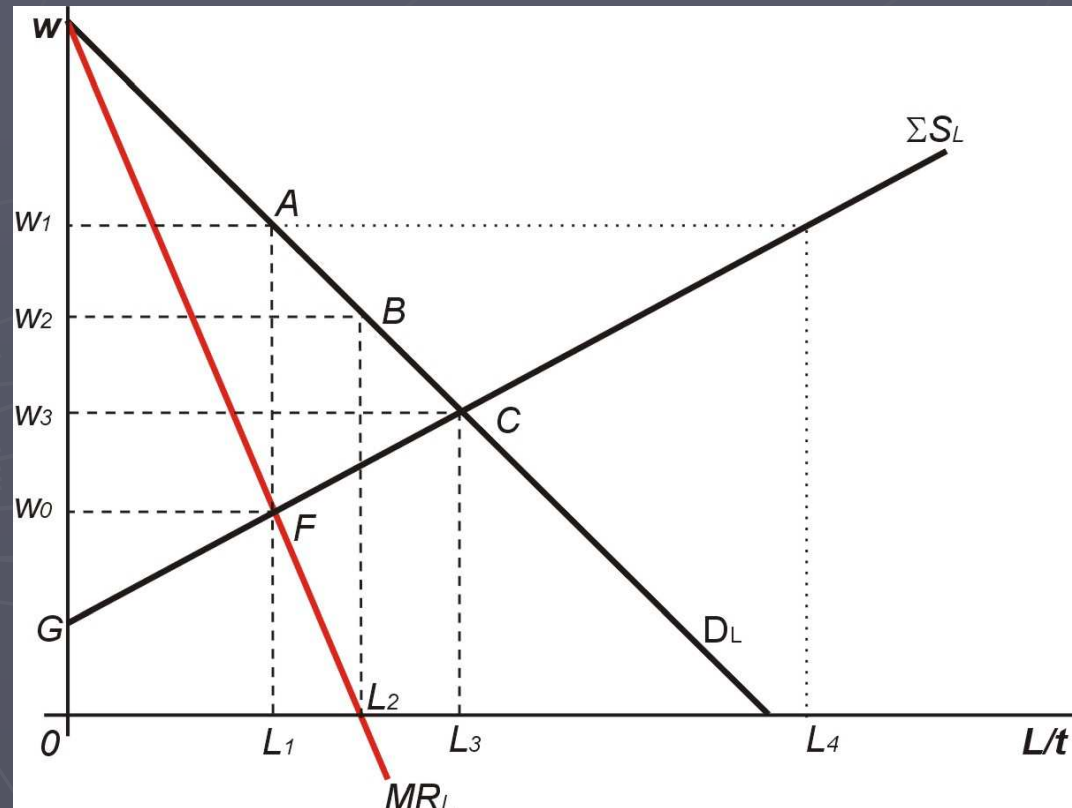
Mezi cíle odborových svazů může patřit

- ▶ maximalizace ekonomické renty realizované členy odborů,
- ▶ maximalizace celkových mezd členů odborového svazu,
- ▶ maximalizace zaměstnanosti.

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.3 Odbory na trhu práce:

2.3.1 Prosazování monopolní síly odborových svazů na trhu práce:

Volba optimálního množství práce nabízené
odborovým svazem

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.3 Odbory na trhu práce:

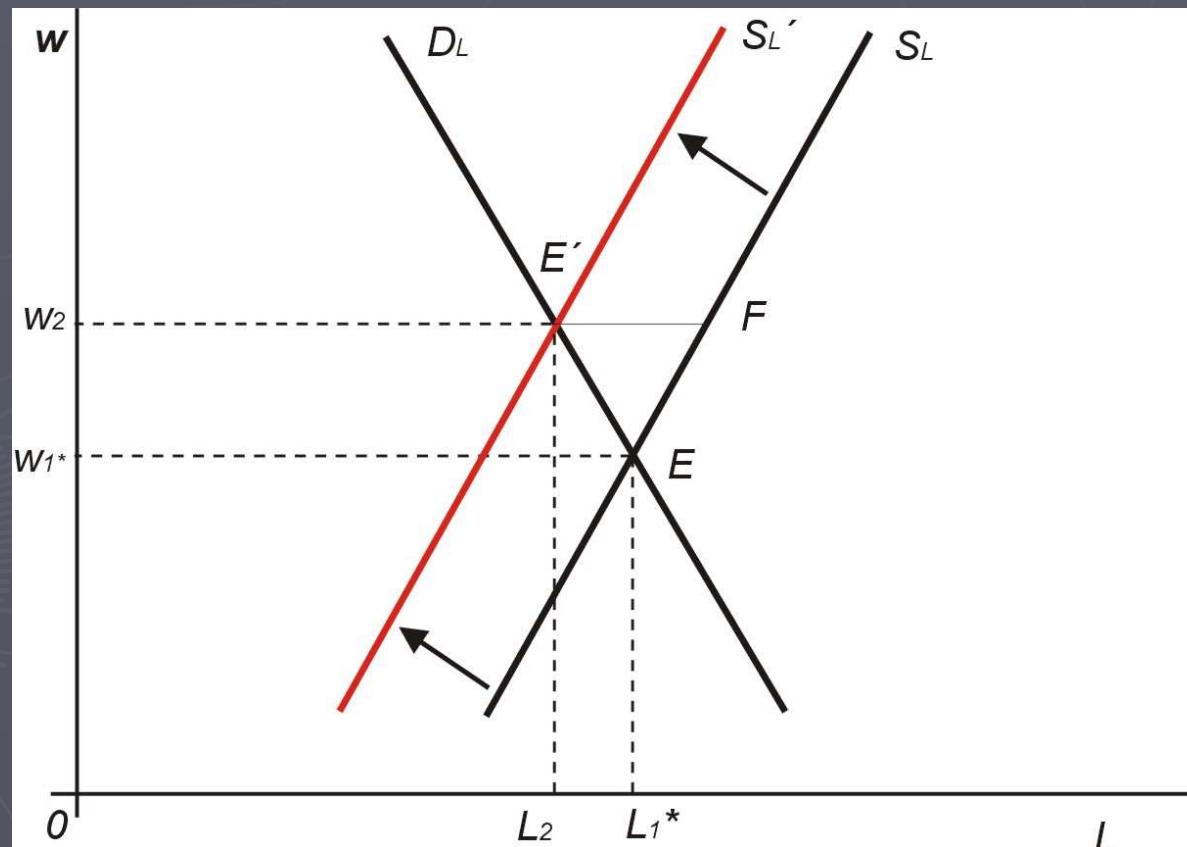
2.3.2 Alternativní strategie odborů pro zvyšování mezd:

- ▶ omezování nabídky práce
- ▶ fixace mezd nad jejich rovnovážnou úrovní
- ▶ zvyšování poptávky po odborově organizované práce.

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.3 Odbory na trhu práce:

2.3.2 Alternativní strategie odborů pro zvyšování mezd:

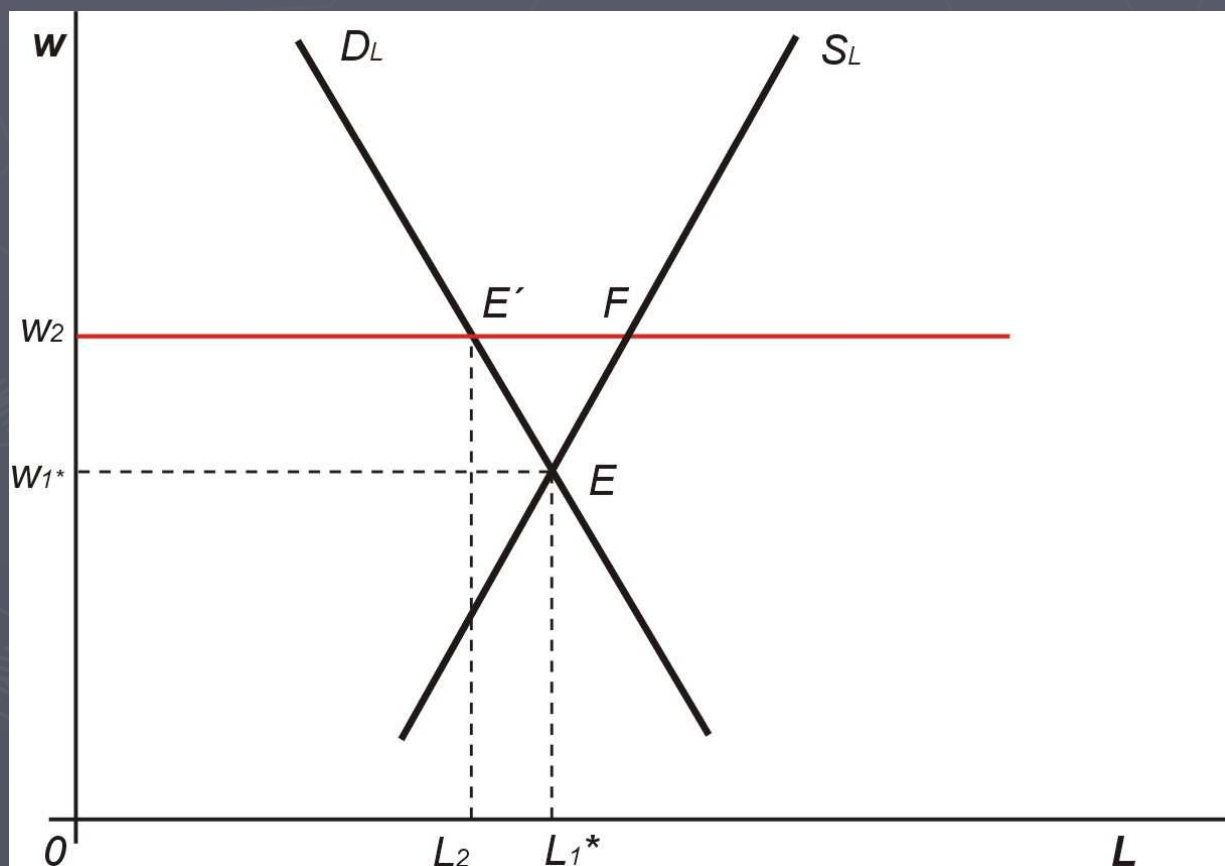

Omezování nabídky práce

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.3 Odbory na trhu práce:

2.3.2 Alternativní strategie odborů pro zvyšování mezd:

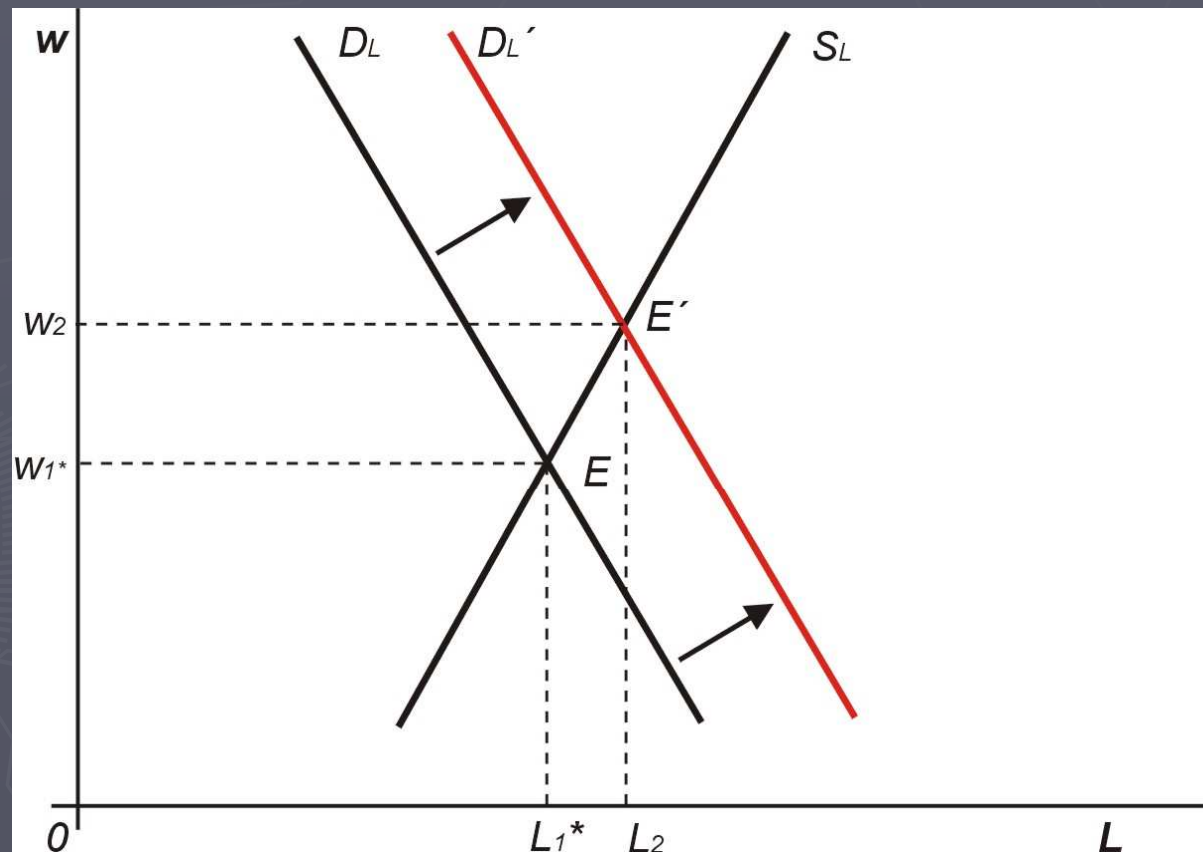

Fixace mezd odbory

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.3 Odbory na trhu práce:

2.3.2 Alternativní strategie odborů pro zvyšování mezd:

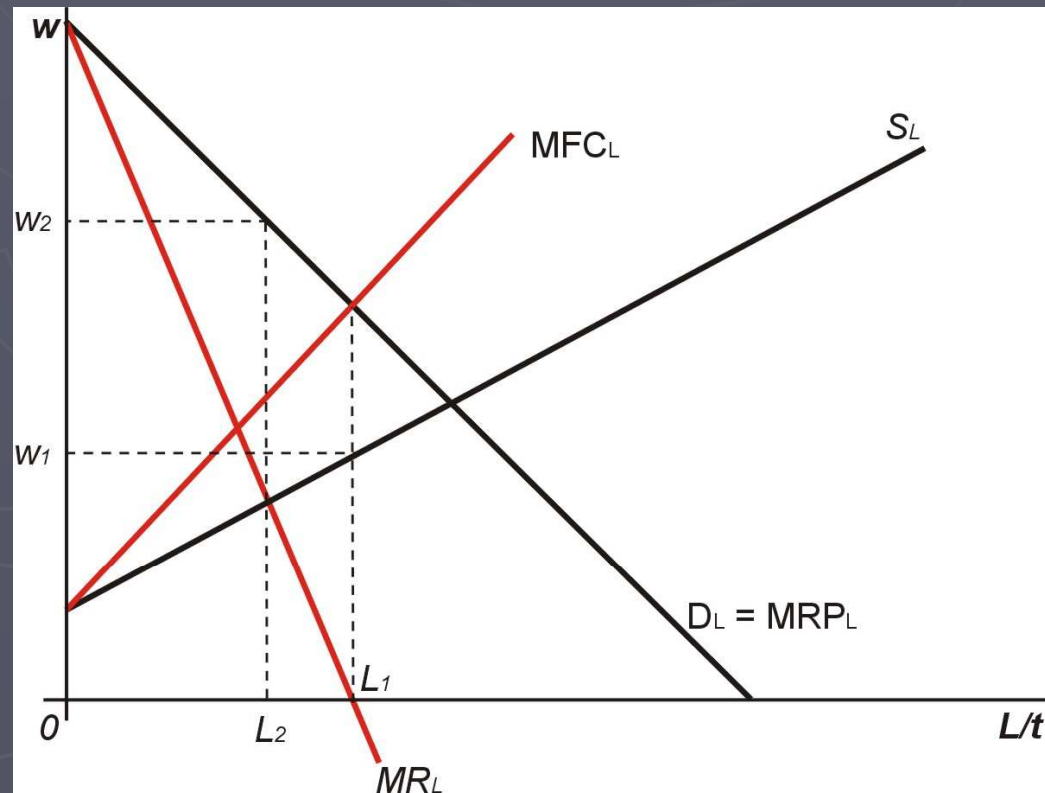

Ovlivňování poptávky po práci

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.4 Bilaterální monopol na trhu práce

Pokud se na trhu práce střetnou dva subjekty ve výsadním postavení jediného kupujícího (**monopson**) a jediného prodávajícího (**monopol** reprezentovaný odborovým svazem), hovoříme o **bilaterálním monopolu**:

Bilaterální monopol na trhu práce

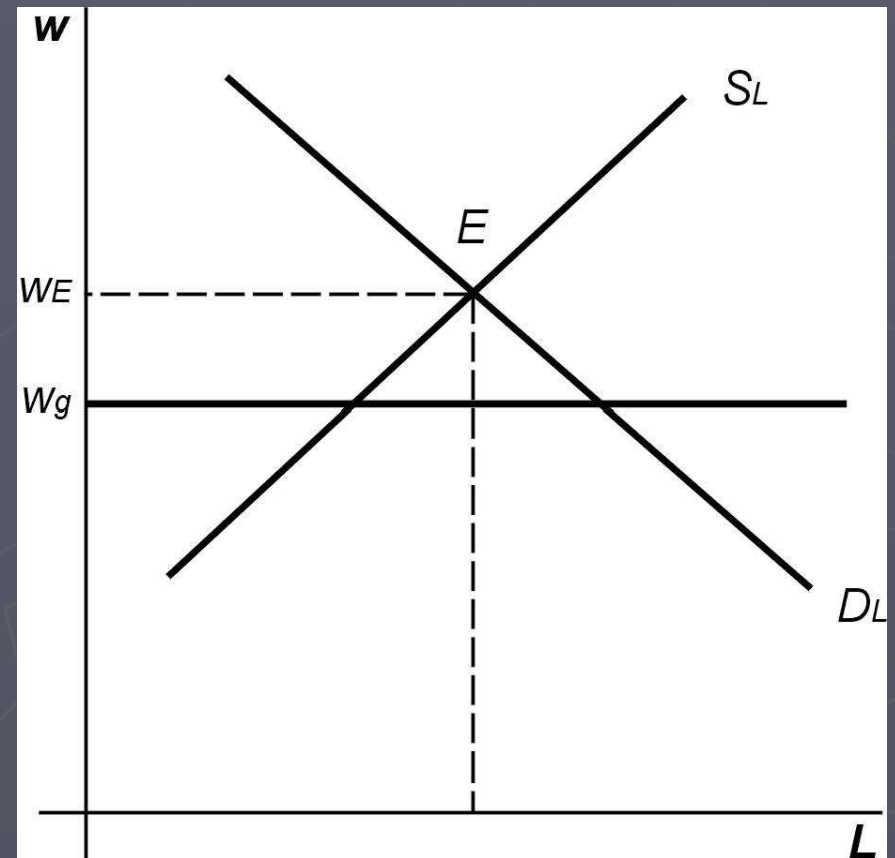
2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.5 Vláda a trh práce

Vláda ovlivňuje trh práce mnoha

způsoby:

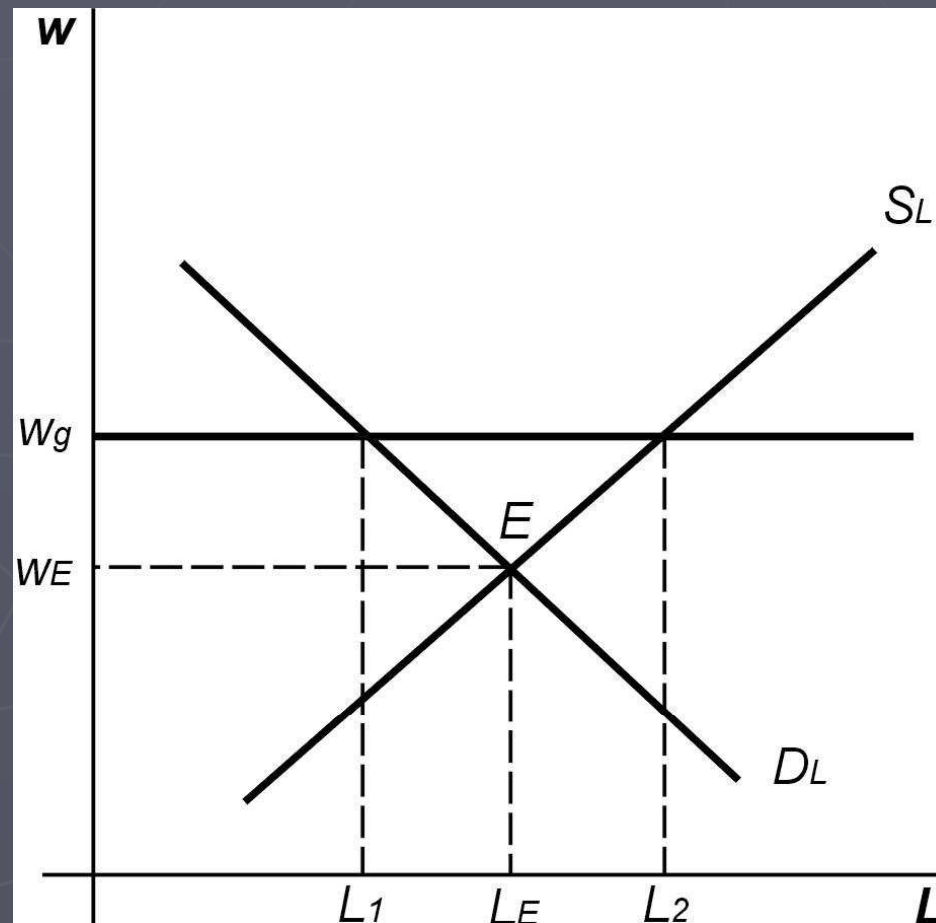
- ▶ je významným zaměstnavatelem,
- ▶ trh práce ovlivňuje také zdaňováním pracovních příjmů a některými sociálními platbami,
- ▶ Jedním z regulačních nástrojů, jenž vláda používá je zaručená minimální mzda.

Zaručená minimální mzda menší než rovnovážná

2. NEDOKONALE KONKURENČNÍ TRH PRÁCE

2.5 Vláda a trh práce

Zaručená minimální mzda větší než rovnovážná mzda